

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

9 / 5 / 2021

A. ΚΕΙΜΕΝΑ

Κείμενο πρώτο

Οι Ρωμαίοι πίστευαν στα θεόσταλτα σημάδια (omina) και στην ικανότητά τους να τα διαβάζουν. Οι σελίδες του ιστορικού T. Λιβίου είναι γεμάτες από ετήσιες απαριθμήσεις διοσημιών και οιωνών (όπως τερατογενέσεις, βροχή από περίεργα αντικείμενα κτλ.). Πριν από κάθε σοβαρή απόφαση τους (κρατική ή ιδιωτική) οι Ρωμαίοι φρόντιζαν να διερευνήσουν τη βούληση των θεών, καταφεύγοντας κυρίως στην ορνιθομαντεία (μελέτη του πετάγματος και της φωνής των πουλιών). Επίσης έδιναν πίστη και σε σημάδια που εμφανίζονταν ακάλεστα, όπως τυχαίες κουβέντες. Στο παρακάτω κείμενο διαβάζουμε πως ο ύπατος Αιμίλιος Παύλος θεώρησε ως ευοίωνα σημάδι για την επικείμενη σύγκρουσή του με το βασιλιά της Μακεδονίας Περσέα (Perseus) την αναγγελία ενός θλιβερού συμβάντος: όταν γύρισε στο σπίτι του, αφού του είχε ανατεθεί η αρχιστρατηγία του πολέμου αυτού, η κόρη του του ανάγγειλε θλιμμένη το θάνατο του αγαπημένου της σκύλου Persa με τα λόγια «Persa periit» (δηλ. ο Πέρσης πέθανε).

L. Aemilio Paulo consuli iterum bellum cum Perse rege gerere obtigit. Ut domum ad vesperum rediit, filiola eius Tertia, quae tum erat admodum parvula, ad complexum patris cucurrit. Pater filiae osculum dedit sed animadvertit eam esse tristiculam. «Quid est» inquit «mea Tertia? Cur tristis es? Quid tibi accidit?» «Mi pater» respondit illa «Persa periit». Perierat enim catellus eo nomine, quem puella multum amabat. Tum pater Tertiae dixit «omen accipio». Sic ex fortunato dicto spem praeclari triumphi animo praesumpsit.

Κείμενο δεύτερο

Sulpicius Gallus legatus Luci Aemili Pauli erat, qui bellum adversus Persen regem gerēbat. Tum Sulpicius Gallus de caeli ratione et de stellārum lunaeque statu ac motibus disputāvit eoque modo exercitum alacrem in pugnam misit.

Κείμενο τρίτο

Existimāvit ad se venīre hominem ingentis magnitudinis et facie squalidā, similem effigiēi mortui. Quem simul aspexit Cassius, timōrem concēpit nomenque eius audīre cupīvit. Respondit ille se esse Orcum. Cassius iterum se somno dedit eandemque speciem somniāvit. Paucis post diēbus res ipsa fidem somnii confirmāvit. Nam Octaviānus supplicio capitis eum adfēcit.

Κείμενο τέταρτο

Germāni non student agricultūrae; lacte, caseo et carne nutriuntur. Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistrātus creantur cum vitae necisque potestāte. ephippiōrum usus res turpis et iners habētur. Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt quod eā rē, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφράσετε τα αποσπάσματα που σας δίνονται στο δεύτερο, τρίτο και τέταρτο κείμενο.

Μονάδες 20

2. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους με την ένδειξη ΣΩΣΤΟ (Σ) ή ΛΑΘΟΣ (Λ) :

α. Μετά το θάνατο του Αυγούστου παρουσιάζονται εσωστρεφείς τάσεις στην λογοτεχνική παραγωγή και απουσία ταλέντων.

β. Στις Μενίππειες σάτιρες ο Βάρων διακωμωδεί και σχολιάζει τα πάντα συνδυάζοντας αρμονικά τον ποιητικό και πεζό λόγο.

γ. Ο Οβίδιος επινόησε και καλλιέργησε νέα ποιητικά είδη όπως η πλαστή μυθολογική επιστολή και το <<αιτιολογικό>> εορτολόγιο.

δ. Ο Βεργίλιος εκπροσωπεί τη λυρική δημιουργία ενώ ο Οράτιος είναι ο ποιητής του ηρωικού και διδακτικού έπους.

ε. Στις αρχές της αρχαιότητας η γλώσσα των Ρωμαίων έχει φθάσει σε ένα επίπεδο που την καθιστά κατάλληλη για την παγκόσμια πολιτισμική επικοινωνία.

Μονάδες 10

3. Ποιο απρόσμενο σημάδι θεώρησε ευοίωνο ο Λεύκιος Αιμίλιος Παύλος και για ποιο λόγο;

Να λάβετε υπόψη το εισαγωγικό σημείωμα του πρώτου κειμένου και να επιβεβαιώσετε τις αναφορές σας με παραπομπές από το ίδιο κείμενο.

Μονάδες 10

4. Να συσχετίσετε λέξεις των κειμένων με τις ακόλουθες λέξεις που χρησιμοποιούνται στη Νέα Ελληνική:

- εσπερινός
- ρήγας
- ουμανισμός
- κουλτούρα
- πέλμα
- φλέβα

Μονάδες 6

5. Να χρησιμοποιήσετε τις παρακάτω λατινικές φράσεις σε μία περίοδο λόγου στα νέα ελληνικά, ώστε να διαφαινεται η σημασία τους:

- status quo
- sine qua non

Μονάδες 4

6. << Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur >>: Να κλίνετε τα ουσιαστικά του αποσπάσματος στις πλάγιες πτώσεις του ενικού αριθμού.

Μονάδες 9

7. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

- **Quid:** αιτιατική ενικού θηλυκού γένους
- **modo:** ονομαστική ενικού
- **statu:** δοτική ενικού
- **exercitum:** γενική πληθυντικού
- **ingentis:** αιτιατική πληθυντικού ουδετέρου γένους
- **effigiēi:** κλητική ενικού αριθμού

Μονάδες 6

Συνολικά Μονάδες 15

8. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

- **rediit:** τον αντίστοιχο τύπο στον ενεστώτα της ίδιας φωνής
- **esse:** το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική παρακειμένου
- **dixit:** τον αντίστοιχο τύπο στην παθητική φωνή (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρήματος)
- **gerēbat:** το α' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική μέλλοντα παθητικής φωνής
- **misit:** το β' ενικό πρόσωπο στην οριστική ενεστώτα παθητικής φωνής
- **venīre:** τον απαρέμφατο μέλλοντα ενεργητικής φωνής (να θεωρήσετε το υποκείμενο θηλυκού γένους και πληθυντικού αριθμού)
- **aspexit:** το β' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού στην παθητική φωνή
- **Respondit:** το γ' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική ενεστώτα
- **confirmāvit:** τη μετοχή ενεστώτα στη δοτική ενικού αριθμού
- **adfēcit:** τον αντίστοιχο τύπο στον παρακείμενο της ίδιας φωνής
- **nutriuntur:** το α' πληθυντικό πρόσωπο στην οριστική υπερσυντελικού παθητικής φωνής (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρήματος)
- **creantur:** τον αντίστοιχο τύπο στον συντελεσμένο μέλλοντα της ίδιας φωνής (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο)
- **habētur:** το απαρέμφατο παρακειμένου ενεργητικής φωνής
- **sinunt:** το απαρέμφατο μέλλοντα ενεργητικής φωνής (να θεωρήσετε το υποκείμενο ουδετέρου γένους και ενικού αριθμού)

Μονάδες 15

9. Να αναγνωρίσετε το είδος όλων των παρακάτω προτάσεων· να αναφέρετε τη συντακτική λειτουργία της τελευταίας πρότασης:

- Ut domum ad vesperum rediit
- quem puella multum amābat
- Quid tibi accidit?
- Cum civitas bellum gerit
- ut arbitrantur

Μονάδες 6

10. Να αναγνωρίσετε τη συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων όρων στα ακόλουθα αποσπάσματα:

i. Pater filiae osculum dedit sed animadvertit eam esse tristiculam.

ii. Respondit ille se esse Orcum.

iii. Vinum a mercatoribus ad se importāri non sinunt quod eā rē, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.

Μονάδες 7

11. << (Sulpicius Gallus) eo modo exercitum alacrem in pugnam misit >>:

i. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική. (μονάδες 4)

ii. Να μετατραπεί σε απαρεφατική πρόταση με εξάρτηση το << **Sallustius dicit** >>. (μονάδες 3)

Μονάδες 7